

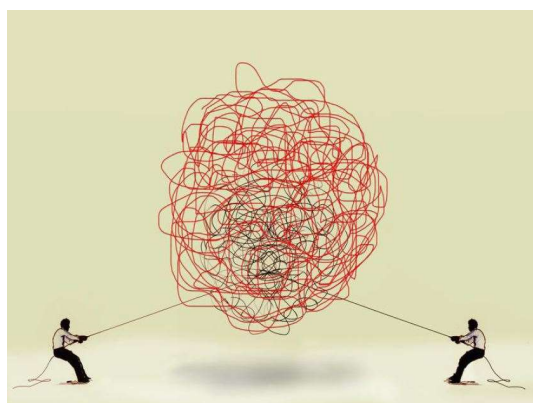
Een diverse landbouw voor een gevarieerde maaltijd

Nele Lauwers

De uitdaging

- Klimaat
- Circulair
- Gezonde voeding
- Ondernemerschap
- Welzijn

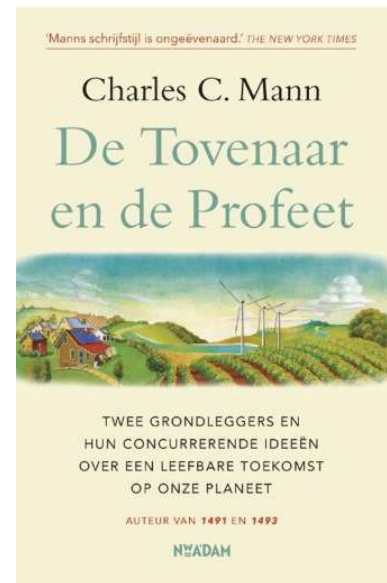
"A Wicked problem"

- Wereld
- Europa
- België
- Vlaanderen
- Lokale overheden

Hoe?

- Open visie
- Erken diversiteit
- Onzeker? raadpleeg wetenschappelijk onderzoek

Hoe begin je eraan?

- Als lokale overheid
  - Werk maken van een gedragen toekomstvisie
  - Uitwerking: wat kan lokale overheid doen?

Een gedragen visie

Expertise voor begeleiding

Dorpenbeleid, participatie- en co-creatietrajecten

Vanuit verschillende perspectieven

Kennis halen uit verschillende thema's/vertegenwoordigingen

Landbouw, duurzaamheid, milieu, economie, recreatie, ...

Gemeentelijke adviesraden

Betrekken van lokale organisaties en verenigingen

5

Na de visie, de uitwerking

- Voorbeeldfunctie
- Bewustmaking burgers
- Ruimte voor voedselproductie

6

Voorbeeldfunctie

- Trots op lokaal geproduceerde producten en ondersteuning van de productie door aankopen, promotie, link met beleid recreatie en toerisme
- Landbouwloket
- Benut de diversiteit van de land- en tuinbouw als een troef

7

Boer in de kijker

Boer in de kijker

← Terug naar Kenniscentrum

Boer in de kijker
"Boerenjaar toont de uitdagingen op ons bedrijf"
Marlijn Delanote ziet de impact van extreem weer

Lees meer >

Boer in de kijker
"Ik streef naar 99,9% driftreductie"
Philippe Van Haelst bouwt dierlijke zelfrijdende tunnelput

Lees meer >

Boer in de kijker
Gitte steelt de show in 'Down the Road'
Gitte Wens, dochter van Danny Wens en Brigitte Smets, neemt deel aan het Eén programma 'Down the Road'.

Lees meer >

Boer in de kijker
"Mijn dieren doen het heel goed met hooi en gras"
Daniel Kindt uit Lichtervelde kweekt West-Vlaamse rode runderen.

Lees meer >

Boer in de kijker
"Dierenwelzijn staat bij ons steeds voorop"
Yves De Bie houdt konijnen in diervriendelijke parken.

Lees meer >

Boer in de kijker
"Een positiever beeld voor de landbouw, daar werken we graag aan mee"
De familie Willems is te zien in 'Boerenjaar' op Vier.

Lees meer >

9

Bewustmaking burgers

- Voedselproductie in beeld brengen
  - Appreciatie voedsel
  - Correcte prijs
- Boerderijklassen, boer-burgercontacten, Dag van de landbouw, ...
- Organiseer lokaal boerenverkooppunt
  - Ons buurtpunt: <https://www.duurzame-mobiliteit.be/inspiratiedagbuurtpunt>
- Neem initiatieven rond voedselverspilling en zwerfvuil

Ruimte voor voedselproductie

- Landbouwgrond voor landbouw
- Schep een rechtzeker kader met schakelruimte voor de ondernemer
- Weersta de verleiding om 1 landbouwmodel naar voor te schuiven

11

Landbouwpark?

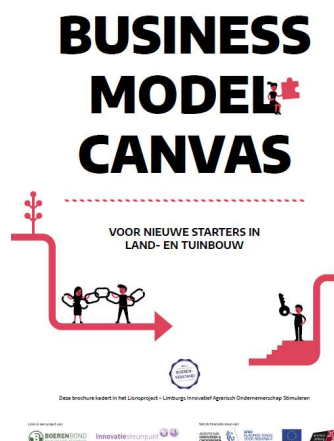
- Gebied dat onder druk staat vrijwaren voor landbouw
- Agrarisch potentieel versterken door ecologische, educatieve, sociale, recreatieve of andere functies
- Vanuit een lokale coalitie tussen landbouwers onderling en tussen landbouwers en andere actoren.
- Creatie van identiteit en lokaal draagvlak m.b.t. een gebied en vormen daardoor een aanvulling op de planologische en juridische bescherming.
- Een landbouw-of voedselpark laat een diversiteit aan landbouwtypes en landbouwteelten toe en is niet beperkt tot bepaalde vormen van landbouw.

12

Hoe begin je eraan als landbouwer?

- Maak werk van je ondernemingsplan: 'wat ga je produceren voor wie?'
- Screen je omgeving
- Bouw netwerk
- Zoek strategische partners
- Zoek expertise

Spreadstand

- Gezond inkomen voor landbouwgezin
- Maatschappelijke verwachtingen

(foto: Epa)

‘Key success’ factoren

- Contact met de consument/burger/beleid
- Inzetten op sluiten van kringlopen
- Inzetten op samenwerking en coöperaties
- Elke voedselproducent kan van mekaar leren

15

Contact met consument/burger/beleid

- Direct contact
- Sociale media
- Participeren in opmaak lokale voedselstrategie
- Dag van de landbouw (3de zondag september)

#BOERENTROTS

16

Sluiten van kringlopen

- Overleg met overheden om compostering op bedrijfsniveau mogelijk te maken
- Onderzoek naar duurzaam gebruik van houtige reststromen uit landschapsbeheer
- Restproducten worden gevaloriseerd

Lekker en gezond met prei

Kimchi van gefermenteerde prei is niet alleen lekker, het is ook een manier om prei langer te bewaren en voedselverlies te vermijden.

Preikimchi de verzonken groente

Wat is kimchi? Kimchi is het nationale gerecht van Korea. Het woord kimchi betekent 'verzonken groente' en het verwijst naar de bereidingswijze, waarbij de groente ingelegd wordt.

Niets gaat verloren Als er veel prei tegelijk op de markt komt, zakt de prijs en kan de boer soms een deel van zijn prei niet meer verkopen. De boer zoekt dan manieren om deze prei niet verloren te laten gaan. De prei verwerken tot kimchi is hier een oplossing. Dit vooruitstrevende idee ontstond binnen het Europese Food Heroes project, dat inzet op het verwerken van voedseloverschotten tot nieuwe producten. Innovatiesteunpunt, Flanders DC en Flanders' FOOD trekken dit project in Vlaanderen.

Fermentatie Met de verse prei gaat de kok graag aan de slag. Na het versnijden koken de preistukken in een bokaal met water en zout (pekelen). Alles wordt verder op smaak gebracht met een kruidenmengeling. Door fermentatie ontstaat na enkele dagen preikimchi, klaar om een lekker gerechtje mee te maken.

Gezond op je bord Kimchi is niet alleen lekker maar ook gezond. Het zit vol vitaminen, zoals vitamine A, vitamine B en vitamine C en is rijk aan vezels en calcium. Fermentatie is een volledig natuurlijk proces. Preikimchi past binnen een evenwichtig voedingspatroon.

Preikimchi is prei van hier met een Koreaanse toets.

Samen sterk

Pieter en Heidi, een hart voor duurzaamheid Pieter en Heidi telen prei en andere groenten op hun bedrijf in Hooghelede. In 2016 beslisten ze om over te schakelen naar de bioteelt. Door prei die niet geschikt is voor de markt te verwerken, hebben ze een oplossing om voedselverlies tegen te gaan.

Cides, creatieve oplossingen Dimitri van Cides zocht als designer naar creatieve oplossingen voor de prei van Pieter en Heidi. Ze kregen het idee om met de prei een nieuw product te maken, kimchi. Zo kwamen ze in contact met Ae Jin van Mokja.

Mokja, Koreaanse keuken Ae Jin is de bezielster van Mokja in Gent en ze is helemaal thuis in de Koreaanse keuken. Zij legde de basis voor de lekkere preikimchi.

Camp's, productie met een rijk verleden Camp's uit Oudenaarde is een referentie in België voor ingelegde groenten, mosterd en pickles. Zaakvoerder Ben werkt nu met het recept van Ae Jin en zorgt voor de productie en verkoop van de preikimchi.

Project carbon farming

Opslag koolstof in de bodem

- actief CO₂ uit de atmosfeer verwijderen
- de bodembiodiversiteit verhogen
- zorgen voor een betere nutriënt- en vochtcapaciteit voor gewassen.

Gecombineerd met een verdienmodel

- Directe verkoop
- Samenwerking in de keten
- Overheid
- ...

Agrobeheercentrum Eco²

- Projecten over agroforestry, waterberging, koolstof in de bodem, natuurbeheer, ...
- Begeleiding Agrobeheergroepen
- Advies aan individuele bedrijven

Opschaling korte keten door samenwerking

- Mmm...eetjesland, Smaak van Waas, Vlapas, Westreex, Distrikempen, Lekkers uit het Pajottenland
- Vanier
- Kortom Leuven

21

Lokale energieproductie en -besparing

- Lokale hernieuwbare energieproductie ism burgers
  - ECCO-project: 'hernieuwbare energieprojecten geïnitieerd door lokale burgergemeenschappen'
- Klimaatscan 'Klimrek'
  - CO₂-uitstoot op landbouwbedrijven verminderen

22

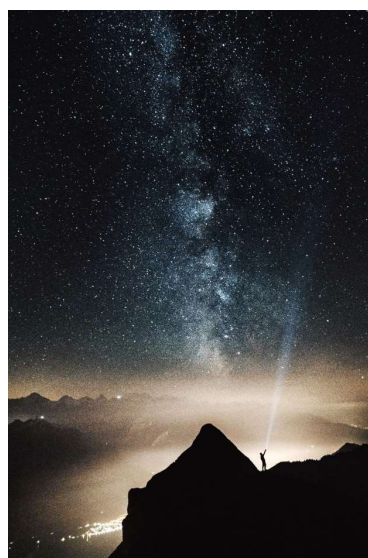
Elke voedselproducent kan leren van elkaar

- Netwerkevents voor (nieuwe) boeren
- FarmCafe live
  - Oostende, Antwerpen, ...
- Vertical farming network
- Opleidingstrajecten
- Innovatiecampagnes: **inschrijven vóór 29/2!**

Where the **magic** happens

- Open mind
- Peer to peer
- Samenwerking
- Stielkennis en gezond boerenverstand

Bedankt voor uw aandacht!

- Vragen?

Nele.Lauwers@Boerenbond.be

BOERENBOND

25